

De Noordelijke Rekenkamer

Eindrapportage Stuurgroep

provincie groningen

provinsje fryslân
provincie fryslân

provincie Drenthe

De Noordelijke Rekenkamer

Eindrapportage Stuurgroep

Leeuwarden, 22 december 2004

Geachte statenleden van de Provincies Groningen, Fryslân en Drenthe,

Op 1 januari 2005 dienen alle provincies een rekenkamer te hebben. In het voorjaar van 2004 hebben provinciale staten van de drie noordelijke provincies ingestemd met het opzetten van een gezamenlijke Noordelijke Rekenkamer. Dit is gebeurd naar aanleiding van de notitie 'een noordelijke rekenkamer'. Uit elk der noordelijke staten zijn drie vertegenwoordigers gekozen die samen de Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer vormden. Deze stuurgroep heeft in opdracht van de drie staten de opzet en inrichting van de Noordelijke Rekenkamer voorbereid onder voorzitterschap van ondergetekende. De stuurgroep is de afgelopen periode 5 keer bijeen geweest. Daarnaast is de selectiecommissie (bestaande uit een afvaardiging van de stuurgroep) enkele keren bijeen geweest voor de werving en selectie van het bestuur en de directeur.

Voorafgaand aan de bijeenkomsten van de stuurgroep is er door de ambtelijke kwartiermakersgroep van de Noordelijke Rekenkamer een Plan van Aanpak opgesteld. Deze kwartiermakersgroep is samengesteld uit ambtenaren van de provincies Fryslân, Groningen en Drenthe. Het Plan van Aanpak is in de eerste bijeenkomst van de stuurgroep aan de orde geweest en naar aanleiding daarvan zijn de verschillende onderwerpen behandeld. Onder andere het opstellen van een Gemeenschappelijke Regeling, de werving en selectie van de bestuurders en directeur, de inrichting van de organisatie, de vestigingsplaats, centrumprovincie en de begroting van de Noordelijke Rekenkamer zijn aan de orde geweest tijdens de vergaderingen van de stuurgroep. Gedurende de zittingsperiode heeft de statengriffie van de provincie Fryslân het secretariaat gevoerd van de stuurgroep.

In augustus heeft u van de stuurgroep een nieuwsbrief, annex tussenrapportage ontvangen waarmee u op de hoogte werd gesteld van de voortgang van de werkzaamheden.

Inmiddels heeft de stuurgroep haar werkzaamheden kunnen afronden. Ik bied u hierbij de eindrapportage van de Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer aan.

Visiedocument

Bij deze eindrapportage treft u het visiedocument aan, waarin de uitgangspunten onafhankelijkheid, kwaliteit, lerend effect en startmodel als gezamenlijk vertrekpunt hebben gediend voor de randvoorwaarden ten behoeve van de startfase van de Noordelijke Rekenkamer. Dit document bevat een samenvattend overzicht van de afspraken die er over deze startfase zijn gemaakt (bijlage 1).

Naamgeving

Ten aanzien van de naamgeving van de rekenkamer was de stuurgroep er snel uit. Er waren verschillende opties. Gekozen is voor: 'De Noordelijke Rekenkamer.'

Gemeenschappelijke Regeling

Inmiddels is de Gemeenschappelijke Regeling de Noordelijke Rekenkamer door de drie noordelijke staten vastgesteld. Dit is conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gebeurd (bijlage 2).

Bestuursleden De Noordelijke Rekenkamer

De Noordelijke Rekenkamer heeft een bestuur van drie personen. Dit bestuur zal er voor zorgdragen dat het door de Noordelijke Rekenkamer uit te voeren onderzoek op onafhankelijke wijze zal plaatsvinden. De werving en selectie van de bestuursleden en directeur van de Noordelijke Rekenkamer heeft plaatsgevonden naar aanleiding van profielen die door de leden van de stuurgroep zijn opgesteld. Inmiddels zijn de voorgedragen bestuursleden door uw staten benoemd (bijlage 3).

Inrichting De Noordelijke Rekenkamer

De stuurgroep heeft aan de hand van 3 varianten een opzet gemaakt van de personele inrichting van de Noordelijke Rekenkamer. Deze inrichting moet passen binnen het budget dat de drie noordelijke provincies elk jaar ter beschikking stellen aan de Noordelijke Rekenkamer. Dit geschiedt op basis van het startmodel dat in het visiedocument is beschreven. De stuurgroep heeft uiteindelijk gekozen voor de variant die het beste past binnen het streefbudget; dit met het oog op het startmodel.

Aan het hoofd van de Noordelijke Rekenkamer staat een directeur. Het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer heeft mevrouw Carolien Pietjouw uit Rotterdam voorgedragen voor benoeming tot directeur van de Noordelijke Rekenkamer. Zij gaat per 1 maart 2005 aan de slag. Voor die datum wordt echter al wel begonnen met de werving van personeel voor de Noordelijke Rekenkamer.

Vestigingsplaats

Als vestigingsplaats van de Noordelijke Rekenkamer is voor Assen gekozen. De keuze voor Assen heeft plaatsgevonden op basis van een vergelijking van panden in zowel Drachten als Assen. Hieruit voortvloeiend is de provincie Drenthe ook aangewezen als centrumprovincie voor de Noordelijke Rekenkamer. Dit betekent dat het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer handelt met mandaat van Gedeputeerde Staten van Drenthe, en dat deze provincie de Noordelijke Rekenkamer, waar nodig, facilitair ondersteunt.

Programmaraad

In de notitie 'een noordelijke rekenkamer' is aanbevolen over te gaan tot de oprichting van een Programmaraad, bestaande uit negen statenleden; uit elke provincie drie. Vervolgens is dit in de Gemeenschappelijke Regeling vastgelegd. De programmaraad heeft tot taak het aandragen van suggesties aan het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer over de onderwerpen voor de te verrichten onderzoeken. De noordelijke staten afzonderlijk dienen voor de programmaraad drie leden uit hun midden aan te wijzen.

Het secretariaat van de programmaraad wordt gevoerd door de statengriffie van de provincie Drenthe.

Financiën

In bijlage 4 vindt u een overzicht van de gemaakte kosten met betrekking tot de oprichting van de Noordelijke Rekenkamer in 2004. In bijlage 5 is een begroting opgenomen voor 2005. Deze zal nog door het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer moeten worden vastgesteld.

Tot slot

Twee jaar na oprichting van de Noordelijke Rekenkamer zal een evaluatie plaatsvinden van de werking van zowel de Rekenkamer zelf als de Gemeenschappelijke Regeling. Deze evaluatie zal nog in de huidige statenperiode plaatsvinden.

De Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer heeft u met deze eindrapportage op de hoogte gesteld van de uitvoering van haar opdracht en verzoekt u haar op grond van deze rapportage décharge te verlenen. Voorts verzoekt de stuurgroep de drie noordelijke staten op korte termijn drie leden aan te wijzen voor de programmaraad en dit aan te melden bij het secretariaat. Vanaf heden neemt het bestuur de taken van de stuurgroep over, zodat de Noordelijke Rekenkamer zo snel mogelijk na 1 januari 2005 operationeel kan zijn.

Met vriendelijke groet,

Drs. E.H.T.M. Nijpels
Voorzitter Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer

Bijlagen:

1. Visiedocument de Noordelijke Rekenkamer
2. Gemeenschappelijke Regeling de Noordelijke Rekenkamer
3. Bestuursleden de Noordelijke Rekenkamer
4. Financieel overzicht 2004
5. Begroting 2005
6. Samenstelling Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer

VISIEDOCUMENT

De Noordelijke Rekenkamer

Inleiding

Provinciale Staten van provincies Groningen, Drenthe en Fryslân hebben besloten tot instelling van een gezamenlijke Noordelijke Rekenkamer (voor organogram zie bijlage 2). In de besluitvorming is een aantal uitgangspunten opgenomen. Deze uitgangspunten vormen de basis voor het gezamenlijke vertrekpunt van de instelling van De Noordelijke Rekenkamer. Om dit vertrekpunt te verwoorden is dit visiedocument opgesteld.

De volgende uitgangspunten zijn benoemd:

1. Onafhankelijkheid
2. Kwaliteit en lerend effect
3. Startmodel

De visie ten aanzien van deze punten wordt hieronder toegelicht. Zij dienen als basis voor het verder ontwikkelen en functioneren van De Noordelijke Rekenkamer. Vanuit deze visie zijn de eisen geformuleerd die gesteld worden aan de profielen van de bestuurders en directeur. Deze zijn opgenomen in bijlage I.

1. Onafhankelijkheid

*De Noordelijke Rekenkamer is een **onafhankelijk functionerende** organisatie die krachtens haar functie **primair gericht is op de Staten**.*

De onafhankelijkheid van de rekenkamer is wettelijk verankerd. Dit is van groot belang om te komen tot een onpartijdige onderwerpkeuze, vraagstelling en oordeelsvorming.

De belangrijkste criteria voor de onafhankelijkheid van de rekenkamer zijn:

- vrije keuze van de onderzoeksobjecten;
- vrijheid bij de wijze en uitvoering van onderzoek;
- vrijheid van publiceren;
- toegang tot relevante informatie;
- wijze van benoeming en ontslag van de leden van de rekenkamer die politieke beïnvloeding uitsluit;
- voldoende financiële middelen;
- voldoende ambtelijke ondersteuning waarbij deze ambtenaren niet onder de ambtelijke hiërarchie van het college vallen;
- aandacht voor onverenigbare betrekkingen.

Door deze criteria te hanteren kan De Noordelijke Rekenkamer onafhankelijk functioneren. Het onderzoeksprogramma wordt door De Noordelijke Rekenkamer zelf opgesteld. In de programmaraad (adviesorgaan, zie hiervoor bijlage 2) zal het conceptonderzoeksprogramma besproken worden. De programmaraad kan suggesties aandragen voor het onderzoeksprogramma.

2. Kwaliteit en lerend effect

*Er wordt gestreefd naar een **Noordelijke Rekenkamer** die kwalitatief hoogwaardige onderzoeken en rapporten aflevert ten einde een zo **groot mogelijk lerend effect** voor de provincies te realiseren.*

Het tweede uitgangspunt ten aanzien van de opzet van De Noordelijke Rekenkamer is het leveren van kwaliteit ten einde een zo groot mogelijk lerend effect te bereiken waarbij draagvlak essentieel is ten aanzien van (de uitkomsten van) de onderzoeken. Hierbij is nadrukkelijk gesteld dat het hier niet gaat om het creëren van een afrekencultuur.

Om te komen tot een model dat voldoet aan deze uitgangspunten zijn er een aantal bestaande modellen bestudeerd. De onderstaande visie, bestaand uit een doel en een strategie, vormen de basis voor het model van De Noordelijke Rekenkamer.

Doel

De Noordelijke Rekenkamer wil bijdragen aan het toetsen en verbeteren van:

- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid;
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beheer en de organisatie;
- de controle op de rechtmatigheid van het financiële beheer en de financiële verantwoording; (hierbij is het van belang te merken dat op het gaat om de methodiek (het proces) en niet om het werk van de accountant over te doen.)

van de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân en van de instellingen waarvan de activiteiten geheel of gedeeltelijk door (een van) deze drie provincies worden bekostigd (voorbeeld hiervan is het beleid van het SNN).

De Noordelijke Rekenkamer let hierbij op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dat wil zeggen dat ze ook oog heeft voor zaken als integriteit, democratische besluitvorming en publieke verantwoording.

Hoe wordt dit doel bereikt?

De Noordelijke Rekenkamer wil haar doel bereiken door onafhankelijk onderzoek uit te voeren en adviezen te geven, hierover te rapporteren en te publiceren. Het accent ligt daarbij op het leren en verbeteren. Met haar onderzoeken wil De Noordelijke Rekenkamer dus niet alleen laten zien wat er fout gaat, maar geeft ze ook adviezen hoe het beter kan. De rekenkamer richt zich met haar conclusies en aanbevelingen in de eerste plaats tot Provinciale Staten van de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân. De door De Noordelijke Rekenkamer uit te brengen rapporten zijn openbaar, tenzij in de wet anders is bepaald. Hiermee wil De Noordelijke Rekenkamer de controlerende en verantwoordingsfunctie van de Provinciale Staten versterken.

Gezien de visie ten aanzien van dit uitgangspunt, is van belang dat in de ontwikkeling van De Noordelijke Rekenkamer direct wordt gestuurd op zowel het kwalitatieve als het lerende aspect, ondermeer bij het opstellen van de profielen van bestuur en directeur. De aan te trekken bestuursleden en directeur dienen de visie ten aanzien van De Noordelijke Rekenkamer te onderschrijven en over de daarbij behorende deskundigheid te beschikken (profielen bijlage 1).

3. Startmodel

*Het **startmodel** vormt de basis voor de opzet van De Noordelijke Rekenkamer en zal na twee jaar worden geëvalueerd.*

In de drie provincies is gesproken over het ambitieniveau van De Noordelijke Rekenkamer en daarmee samenhangend, de hoogte van het ter beschikking te stellen bedrag.

Het ambtelijke rapport dat aan de besluitvorming in de drie Provinciale Staten ten grondslag heeft gelegen gaat uit van een bepaald ambitieniveau, mede uitgedrukt in een aantal onderzoeken per jaar per provincie. Daaraan is een financieel plaatje gekoppeld. Hierbij is uitgegaan van een volledig werkende rekenkamer om een reëel beeld te schetsen van de te plegen inzet. Algemeen wordt het als verstandig gezien in de opbouw van de rekenkamer een zekere geleidelijke groei aan te brengen vanuit een startvariant. Het startmodel zal na twee jaar worden geëvalueerd waarna besloten kan worden het model aan te passen.

Tevens zal in de evaluatie aandacht moeten worden besteed aan het aandragen van onderzoekssuggesties door anderen dan de programmaraad. Het ligt niet voor de hand dat de rekenkamer de eerste twee jaar onderzoeken zal uitvoeren "in opdracht van" bijvoorbeeld GS maar toch bestaat de mogelijkheid dat hier om gevraagd wordt. In de evaluatie zal dit punt moeten worden meegenomen.

Het startmodel kan op volgende manieren worden bereikt:

- door in het aantal onderzoeken per jaar wijzigingen aan te brengen;
- door een bepaalde werkwijze te kiezen, bijvoorbeeld tot uitdrukking komend in de opzet van uit te voeren onderzoeken, waarbij in de beginfase vooral onderzoeken worden gedaan die op alle drie provincies betrekking hebben;
- door in de beginfase in verhouding een relatief groot deel van de onderzoeken uit te besteden en niet door de eigen krachten te laten uitvoeren. Daarmee wordt, zeker gedurende een aanloopfase, de nodige flexibiliteit verkregen;
- door relatief meer jongeren aan te trekken die niet op het maximum ingeschaald hoeven te worden;
- door in de beginfase te kiezen voor een bescheiden staf;
- door een richtlijn van € 230.000 per provincie als uitgangspunt te hanteren;
- door kritisch te kijken naar de inschaling.

Door veranderingen in bovenstaande criteria aan te brengen ontstaan er verschillende (start)varianten. Voorbeelden van startvarianten zijn in bijlage 3 te vinden.

Conclusie

De Noordelijke Rekenkamer is een **onafhankelijk** functionerende organisatie, **primair gericht op de Staten**, die streeft naar het leveren van onderzoeksrapporten van **kwalitatief hoogwaardig niveau**, waarmee een zo groot mogelijk **lerend effect** voor de provinciale organisaties wordt nagestreefd. Het **startmodel** vormt de basis voor de Noordelijke Rekenkamer.

De visie die is beschreven in dit document zal leidend zijn in de uitwerking van:

- de profielen van de bestuurders en directeur;
- de opbouw van de organisatie;
- de functieprofielen van de medewerkers;

de documenten m.b.t. de werkwijze van De Noordelijke Rekenkamer.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING DE NOORDELIJKE REKENKAMER

(provinciale staten van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe hebben besloten tot instelling van een gezamenlijke Noordelijke Rekenkamer)

HOOFDSTUK I, INLEIDENDE EN ALGEMENE BEPALINGEN**Artikel 1, Begripsomschrijvingen**

In de regeling wordt verstaan onder:

- a. *wet*: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- b. *de regeling*: de Gemeenschappelijke regeling de Noordelijke Rekenkamer;
- c. *de deelnemende provincies*: de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe.

Artikel 2, Belangen

Het belang ter behartiging waarvan deze regeling is aangegaan, is het instellen van een gemeenschappelijke Rekenkamer als bedoeld in artikel 79I van de Provinciewet.

Artikel 3, Gemeenschappelijk orgaan

- 1. Door de deelnemers wordt een gemeenschappelijk orgaan als bedoeld in artikel 41, juncto artikel 8, tweede lid, van de wet ingesteld.
- 2. Het gemeenschappelijk orgaan is genaamd de Noordelijke Rekenkamer en is gevestigd te Assen.

Artikel 4, Taak

Het gemeenschappelijk orgaan heeft tot taak de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken.

Het uitoefenen van de bevoegdheden**Artikel 5, Bevoegdheden**

Aan het gemeenschappelijk orgaan komen de bevoegdheden toe als genoemd in hoofdstuk XIA van de Provinciewet.

HOOFDSTUK II, INSTITUTIONELE BEPALINGEN

Artikel 6, Organen

De organen van het gemeenschappelijk orgaan zijn:

- a. het bestuur
- b. de voorzitter
- c. de programmaraad
- d. het bureau van de Rekenkamer

Artikel 7, Uitoefening bevoegdheden

Onverminderd wettelijke bepalingen van andere strekking en overige bepalingen van deze gemeenschappelijke regeling worden de bevoegdheden van het gemeenschappelijk orgaan uitgeoefend door het bestuur.

Het bestuur

Artikel 8, Het bestuur

Het bestuur van de Rekenkamer bestaat uit drie leden. Provinciale staten van elk der deelnemende provincies dragen een lid van de Rekenkamer voor. Bij het doen van een voordracht wordt rekening gehouden met de onderlinge deskundigheid van de voorgedragen leden. Provinciale staten van de deelnemende provincies gezamenlijk benoemen de (waarnemend) voorzitter en de leden van het bestuur.

Artikel 9, Termijn

De (waarnemend) voorzitter en de leden van het bestuur van de Rekenkamer worden benoemd voor 6 jaar. Na afloop van de termijn van 6 jaar kunnen de voorzitter en de leden eenmaal worden herbenoemd.

Artikel 10, Eed

De leden van het bestuur van de Rekenkamer leggen in de vergadering van provinciale staten van Drenthe de eed (verklaring en belofte) af als bedoeld in artikel 79g.

Artikel 11, Reglement van orde

Het bestuur stelt een Reglement van orde voor de vergaderingen en de werkzaamheden vast.

Artikel 12, Vergadering

Het bestuur vergadert jaarlijks ten minste 4 keer en voorts zo dikwijls als de voorzitter dat nodig oordeelt, dan wel een lid daartoe schriftelijk onder opgave van redenen verzoekt.

Artikel 13, Privaatrechtelijke rechtshandelingen en feitelijke handelingen

De colleges van gedeputeerde staten dragen er zorg voor dat aan het bestuur en de voorzitter de bevoegdheid wordt opgedragen tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen en feitelijke handelingen ter uitvoering van de aan de Rekenkamer opgedragen taak.

Artikel 14, Vergoeding en tegemoetkoming in de kosten

De leden van het bestuur van de Rekenkamer ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding. Voor de voorzitter en de leden bedraagt deze vergoeding per maand respectievelijk 20% en 10% van het maximum van salarisschaal 18 volgens de CAO voor de provincies. Daarnaast kunnen zij gemaakte reis- en verblijfkosten declareren volgens het Reiskostenbesluit provincie Drenthe.

De voorzitter**Artikel 15, De voorzitter**

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het bestuur.
2. Hij bevordert een spoedige afhandeling van zaken.
3. Hij tekent de stukken die van het bestuur uitgaan.

Artikel 16, Waarnemend voorzitter

De taken en bevoegdheden van de voorzitter worden bij diens afwezigheid of ontstentenis waargenomen door de waarnemend voorzitter.

Artikel 17, Quorum

De vergadering van het bestuur wordt niet geopend indien niet ten minste twee leden van het bestuur tegenwoordig zijn. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen; wanneer de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter.

De programmaraad

Artikel 18, De programmaraad

1. Er is een programmaraad voor de Rekenkamer.
2. De programmaraad bestaat uit een voorzitter en leden. Het aantal leden inclusief de voorzitter bedraagt 9. Provinciale staten van de deelnemende provincies wijzen ieder 3 van hun leden aan. De raad benoemt uit zijn midden de voorzitter.

Artikel 19, Taak

De programmaraad heeft tot taak het aandragen van suggesties aan het bestuur van de Rekenkamer over de onderwerpen voor de te verrichten onderzoeken.

Artikel 20, Secretariaat

Het secretariaat van de programmaraad berust bij de Griffie van de provincie Drenthe.

Het bureau van de Rekenkamer

Artikel 21, Het bureau van de Rekenkamer

1. Er is een bureau van de Rekenkamer. Het bureau van de Rekenkamer ondersteunt het bestuur van de Rekenkamer voor een goede uitoefening van zijn werkzaamheden.
 2. Aan het hoofd van het bureau staat een directeur. De directeur is secretaris van het bestuur van de Rekenkamer.
 3. Artikel 79m, juncto artikel 79j, eerste, derde en vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op het bureau van de Rekenkamer.
 4. De directeur en de overige ambtenaren van het bureau worden op voordracht van de voorzitter van de Rekenkamer benoemd, geschorst en ontslagen door gedeputeerde staten van Drenthe.
 5. De bezoldiging en overige rechtspositie van de directeur en overige ambtenaren van het bureau vinden plaats overeenkomstig de rechtspositieregeling zoals deze is vastgesteld door of vanwege provinciale staten van Drenthe.
-

HOOFDSTUK III, FINANCIËN

Artikel 22, Begroting

1. Het bestuur stelt jaarlijks voor 1 juli de begroting voor het daarna volgende kalenderjaar vast volgens de bepalingen van artikel 48 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. De bepalingen van artikel 48, eerste, derde en vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn niet van toepassing op wijzigingen van de begroting indien deze wijzigingen niet leiden tot verhoging van de door de deelnemende provincies verschuldigde bijdrage in de kosten van het gemeenschappelijk orgaan.

Artikel 23, Kostenverdeling

De kosten van het gemeenschappelijk orgaan worden door de deelnemende provincies voor gelijke delen gedragen.

Artikel 24, Rekening

Het bestuur stelt jaarlijks voor 1 juli de rekening over het daaraan voorafgaande kalenderjaar vast.

HOOFDSTUK IV, WIJZIGING, TOETREDING, OPHEFFING EN UITTREDING

Artikel 25, Wijziging

Deze gemeenschappelijke regeling kan op voorstel van het bestuur worden gewijzigd bij gelijkkluidend besluit van de provinciale staten van de deelnemende provincies.

Artikel 26, Toetreding

Toetreding tot de regeling kan geschieden bij een daartoe strekkend gezamenlijk besluit van de staten van de deelnemende provincies en de toe te treden bestuursorganen.

Artikel 27, Opheffing

Deze gemeenschappelijke regeling kan worden opgeheven bij gelijkkluidend besluit van provinciale staten van tweederde gedeelte van de deelnemende provincies. Het bestuur is belast met de liquidatie van het gemeenschappelijk orgaan.

Artikel 28, Uittreding

1. Provinciale staten van de deelnemende provincies kunnen besluiten tot uittreding uit deze gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat uittreding niet eerder kan plaatsvinden dan op 1 januari 2008. Een besluit tot uittreding treedt in werking met ingang van 1 januari van het jaar volgend op het besluit van provinciale staten.
2. Bij uittreding stelt het bestuur de verplichtingen van de uittredende deelnemer vast. Daarbij geldt dat de uittredende deelnemer de kosten vergoedt die direct en indirect het gevolg zijn van de uittreding met een minimum van twee maal de laatstelijk voor de deelnemer verschuldigde jaarbijdrage.

HOOFDSTUK V, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN**Artikel 29, Inwerkingtreding**

Deze gemeenschappelijke regeling treedt in werking op 1 januari 2005.

Artikel 30, Naam, evaluatie

1. Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en kan worden aangehaald als Gemeenschappelijke regeling de Noordelijke Rekenkamer.
 2. 2 jaar na inwerkingtreding evalueren de deelnemende provincies in overleg met het bestuur de werking van de gemeenschappelijke regeling.
-

Gedaan te Groningen,

provinciale staten van Groningen

w.g. J.G.M. Alders , voorzitter

w.g. J.M.C.A. Berkhout , griffier

Gedaan te Leeuwarden,

provinciale staten van Fryslân

w.g. E.H.T.M. Nijpels , voorzitter

w.g. O.Bijlsma , griffier

Gedaan te Assen, 3 november 2004

provinciale staten van Drenthe

w.g. A.L. ter Beek , voorzitter

w.g. I.M. Rozema , griffier

TOELICHTING OP DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING DE NOORDELIJKE REKENKAMER**Algemeen**

De Provinciewet (PW), na aanpassing aan de Wet dualisering provinciebestuur, voorziet erin dat provincies een gemeenschappelijke Rekenkamer kunnen instellen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Met deze gemeenschappelijke regeling wordt daaraan uitvoering gegeven.

In de PW is geregeld dat de gemeenschappelijke Rekenkamer een gemeenschappelijk orgaan in de zin van de WGR moet zijn. Een aantal artikelen uit de WGR dat van toepassing is op gemeenschappelijke organen zijn buiten toepassing verklaard in verband met de onafhankelijke positie van de Rekenkamer.

Over de samenstelling van de Rekenkamer zullen provinciale staten (PS) van de deelnemende provincies een gezamenlijk besluit moeten nemen. In de gemeenschappelijke regeling moet worden voorzien in het aanwijzen van de staten van de provincie waaraan de leden de eed of belofte afleggen (artikel 79m, tweede lid, van de PW). Verder zijn er afspraken nodig voor de benoeming op voordracht van de voorzitter van het personeel en de vergoeding van de leden van de Rekenkamer artikel 79o van de PW).

Juridische vorm

De juridische vorm van de Rekenkamer moet dus volgens de wet een gemeenschappelijk orgaan zijn. Een gemeenschappelijk orgaan bezit echter geen rechtspersoonlijkheid, dit in tegenstelling tot een openbaar lichaam, zoals het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Het ontbreken van rechtspersoonlijkheid is voor de onafhankelijkheid van de Rekenkamer een bezwaar. Een Rekenkamer moet immers zelfstandig besluiten kunnen nemen over besteding van het budget, het uitbesteden van onderzoek en het in dienst nemen van personeel. Het ontbreken van rechtspersoonlijkheid staat dit in de weg.

Er moet daarom een bevoegdheid worden gecreëerd, omdat aan de Rekenkamer op grond van de PW de nodige middelen ter beschikking worden gesteld. De wetgever heeft de Rekenkamer echter niet bevoegd gemaakt deze middelen te besteden.

Er moeten 2 zaken geregeld worden. Ten eerste het bevoegd maken van de (voorzitter van de) Rekenkamer om privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten en ten tweede het bevoegd maken van de voorzitter om de provincie (de rechtspersoon) te vertegenwoordigen. Het eerste betekent een volmacht van gedeputeerde staten (GS) aan de voorzitter van de Rekenkamer. Het tweede betekent het door de Commissaris van de Koningin (CvdK) opdragen van de bevoegdheid tot vertegenwoordiging van de provincie in en buiten rechte aan de voorzitter. Omdat alle PS'en middelen beschikbaar stellen, zullen ook alle GS'en een volmachtbesluit moeten nemen en alle CvdK's een vertegenwoordigingsbesluit.

Het voert te ver dat de staten in de gemeenschappelijke regeling, de colleges van GS worden opgedragen om beslissingen van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling uit te voeren,

indien er een afdoende volmacht en opdracht tot vertegenwoordiging wordt gegeven. De Rekenkamer kan zich dan, binnen het toegekende budget "zelf redden".

Om dit vorm te geven is in de gemeenschappelijke regeling opgenomen dat de colleges van GS de opdracht hebben om ervoor zorg te dragen dat het bestuur en de voorzitter van de Rekenkamer de bevoegdheid wordt opgedragen tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen en feitelijke handelingen ter uitvoering van de aan de Rekenkamer opgedragen taak.

Deze redactie zou de vraag kunnen oproepen of PS wel bevoegd zijn om deze zorgplicht aan de colleges van GS op te leggen. De bestuurspraktijk biedt op dit moment echter geen alternatief. Gelet op het vorenstaande, wordt het wenselijk geacht dat de wetgever dit alsnog repareert door in de PW op te nemen dat de Rekenkamer rechtspersoonlijkheid heeft.

Het bestuur

De Rekenkamer heeft een bestuur, waarvan de voorzitter en de leden worden benoemd door de PS'en van de deelnemende provincies. Benoeming geschiedt overeenkomstig het bepaalde in de PW voor een periode van 6 jaar. Op grond van de gemeenschappelijke regeling is herbenoeming eenmaal mogelijk.

Programmaraad

De programmaraad moet niet gaan functioneren als een tussenstation tussen de Rekenkamer en PS. Het is de bedoeling dat het primaire contact, in het kader van de onderzoeken en de behandeling van de jaarverslagen etc., tussen de Rekenkamer en de afzonderlijke PS plaatsvindt. De taak van de Programmaraad is daarom beperkt tot het doen van suggesties over het onderzoeksprogramma.

Benoeming personeel

In artikel 21 van de gemeenschappelijke regeling is de ambtelijke ondersteuning voor de Rekenkamer geregeld. Op grond van de PW moeten in de gemeenschappelijke regeling regels worden gesteld over de benoeming op voordracht van de voorzitter of het enige lid van de Rekenkamer van de ambtenaren die nodig zijn voor een goede uitoefening van de werkzaamheden van de Rekenkamer. In het verlengde van artikel 79j van de PW waarbij aan GS de benoeming van het personeel van de Rekenkamer wordt opgedragen, kan in de gemeenschappelijke regeling worden geregeld dat een door de gemeenschappelijke regeling aangewezen GS de ambtenaren benoemt op voordracht van de voorzitter van het bestuur van de Rekenkamer. Ook hier betreft het een uitvoerende taak van het desbetreffende college van GS, waarbij het de bedoeling is de voordracht van de voorzitter zonder meer te volgen. Ook in dit geval kunnen GS de bevoegdheid tot benoeming van de directeur en de overige ambtenaren mandateren aan het bestuur of de voorzitter. Tevens is ondermandaat mogelijk aan de directeur voor de benoeming van de overige ambtenaren van het bureau. Ook hier geldt dat bij geschillen het desbetreffende college van GS formeel partij is.

Toetreding/uittrekking

Op grond van de WGR moeten in de voor onbepaalde tijd getroffen regelingen bepalingen worden opgenomen omtrent wijziging, opheffing, toetreding en uittrekking. Om deze reden is een bepaling opgenomen in de regeling over toetreding, hoewel dat op dit moment niet aan de orde is. Om de regeling naar de toekomst flexibel te houden, is de mogelijkheid tot toetreding in de regeling niet uitgesloten. Toetreding is mogelijk, maar alleen als alle deelnemende provincies daarmee instemmen.

De eerste datum waarop uittrekking mogelijk is, houdt verband met de evaluatie van de werking van de gemeenschappelijke regeling na 2 jaar. Evaluatie vindt in 2007 plaats. Als een deelnemer na de evaluatie nog in 2007 zou besluiten tot uittrekking, kan dit per 1 januari daaropvolgend worden geëffectueerd, dus per 1 januari 2008.

Bij uittrekking door één van de provincies stelt het bestuur de vergoeding vast. Daarbij geldt dat de kosten die het direct en indirect gevolg zijn van de uittrekking, moeten worden vergoed met een minimum van 2 maal de jaarbijdrage die laatstelijk door de deelnemer is verschuldigd.

ck/coll.

G:\CTB\Reglem. en verord. (nieuw)\Gemeenschappelijke regeling de Noordelijke Rekenkamer.doc

Appendix bij de Gemeenschappelijke regeling De Noordelijke Rekenkamer

Bij een herziening van de huidige Gemeenschappelijke Regeling, waarschijnlijk na de evaluatie eind 2006, zal een voorstel worden gedaan de gemeenschappelijke regeling (GR) op enige onderdelen aan te passen omdat is gebleken dat in de praktijk een andere werkwijze wordt gevolgd dan in de GR is opgenomen. Dit is met name het geval bij de voordracht voor de benoeming van de leden van het bestuur van de rekenkamer (artikel 8 van de GR).

Tevens zal dan worden gezien of de programmaraad als orgaan in de GR moet worden gehandhaafd.

In de GR is noodgedwongen een bepaling opgenomen om te bewerkstelligen dat het bestuur en de voorzitter van de rekenkamer (rechts)handelingen namens de betrokken GS'en kunnen verrichten. Deze constructie moest worden gekozen omdat een gemeenschappelijke rekenkamer op grond van de Provinciewet geen rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam kan zijn en dus niet zelfstandig (rechts)handelingen kan verrichten. De Stuurgroep vond dit vanuit de zelfstandige en onafhankelijke positie van de rekenkamer een ongewenste situatie en heeft hierover een brief gezonden aan de Minister van BZK met het verzoek om deze, naar haar oordeel, in de wet voorkomende omissie te repareren.

Bijlage 3

Bestuursleden Noordelijke Rekenkamer

De Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer heeft de voorbereiding van de benoeming van een voorzitter en leden voor het bestuur als volgt ter hand genomen. Allereerst zijn profielen opgesteld die beantwoorden aan de door de drie noordelijke staten gewenste tegenwoordigheid van zowel wetenschappelijke, financieel-economische als maatschappelijke ervaring van beoogde leden. Vervolgens zijn advertenties opgesteld die in verschillende regionale- en landelijke dagbladen en in Binnenlands Bestuur zijn verschenen. Ook stonden de advertenties te lezen op de websites van de drie noordelijke provincies. De leden van het bestuur en de directeur zijn met dezelfde advertentie geworven.

Een selectiecommissie uit de stuurgroep, bestaande uit de voorzitter van de stuurgroep de heer E.H.T.M. Nijpels en de statenleden De Boer (Fryslân), Werkman (Groningen) en Huizing (Drenthe) hebben de drie beoogde leden van het bestuur geselecteerd op grond van gesprekken met negen kandidaten. Deze kandidaten zijn geselecteerd uit ca. honderd schriftelijke sollicitaties. De stuurgroep is vervolgens op basis van een slotgesprek met de kandidaten tot de voordracht gekomen. De nu voorgedragen bestuursleden zijn na benoeming zo spoedig mogelijk betrokken bij de laatste fase van de werving van de directeur van de Noordelijke Rekenkamer. De directeur, mevrouw Carolien Pietjouw uit Rotterdam, zal per 1 maart 2005 in dienst treden en kan dan haar team om zich heen gaan vormen.

1. De heer mr. G.B. Nijhuis te Ommen is benoemd als voorzitter van de Noordelijke Rekenkamer. De heer Nijhuis (60) is tot 1990 lid van de Tweede Kamer geweest voor de fractie van de VVD. Daarvóór heeft hij zowel bij het bedrijfsleven als bij de provinciale overheid functies bekleed. Als kamerlid was hij ondermeer lid van de Commissie voor de Rijksuitgaven. Meer recentelijk was de heer Nijhuis algemeen directeur van het Nederlands Astmacentrum in Davos. Hij heeft van de mogelijkheid gebruikgemaakt om met vervroegd pensioen te gaan.
2. De heer mr. dr. H.G. Warmelink te Feerwerd is benoemd als lid van het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer.
De heer Warmelink (40) is universitair hoofddocent staatsrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij heeft zich tijdens zijn wetenschappelijke loopbaan op uiteenlopende manieren beziggehouden met politieke en financiële besluitvormingsprocessen binnen het openbaar bestuur. In het bijzonder met betrekking tot vormen van toezicht op het openbaar bestuur en de verantwoordelijkheden van politieke ambtsdragers. De heer Warmelink bekleedt en bekleedde diverse bestuursfuncties binnen en buiten zijn werkgebied.
3. De heer drs. H.A. Doek te Arnhem is benoemd als lid van het bestuur van de Noordelijke Rekenkamer.
De heer Doek (57) is lid van de Eerste Kamer voor het CDA en tot januari a.s. waarnemend burgemeester in de gemeente Groenlo. Daarvoor is hij statenlid en gedeputeerde geweest in de provincie Gelderland. Als statenlid was hij voorzitter van de Rekeningcommissie. Beroepsmatig is hij werkzaam geweest als belastingadviseur. De heer Doek bekleedt diverse bestuursfuncties, voornamelijk in Gelderland.

Bijlage 4

Financieel Overzicht 2004

In 2004 zijn voor de Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer de volgende kosten gemaakt:

1. Kosten personele inzet	€ 31.047,13
2. Kosten werving bestuur en directeur	€ 57.216,79
3. Vergaderingen	€ <u>1.637,10</u>
Totaal	€ 89.901,02

Ter nadere toelichting het volgende:

Ad. 1 Kosten personele inzet.

Dit betreft de kosten van de inzet van de secretaresse voor de werkzaamheden van de Stuurgroep.

Ad. 2. Kosten werving bestuur en directeur

De advertentiekosten bedragen € 50.801,69

De kosten voor de assessments bedragen € 6.390,00

Op 10 september 2004 heeft de stuurgroep besloten tot een brede advertentieronde in de meest aangelegen landelijke bladen.

Ad. 3 Vergaderingen.

Betreft de vergaderkosten van zowel de stuurgroep als de kwartiermakersgroep.

De kosten worden ieder voor 1/3 door de deelnemende provincies gedragen.

Bijlage 5:

Begroting en rekening gemeenschappelijke regeling De Noordelijke rekenkamer

Wettelijk kader

Provinciewet

In provinciewet staat niet veel beschreven t.a.v. de begroting en rekening van de rekenkamer. Alleen in Artikel 186, lid 3 staat: De rekenkamer stelt elk jaar voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar.

De baten en lasten worden geacht te zijn verwerkt in de begroting/rekening van de provincie zelf.

Gemeenschappelijke regeling De Noordelijke rekenkamer

In de gemeenschappelijke regeling De Noordelijke rekenkamer staat het volgende:

Artikel 22, Begroting

1. Het bestuur stelt jaarlijks voor 1 juli de begroting voor het daarna volgende kalenderjaar vast volgens de bepalingen van artikel 48 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. De bepalingen van artikel 48, eerste, derde en vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn niet van toepassing op wijzigingen van de begroting indien deze wijzigingen niet leiden tot verhoging van de door de deelnemende provincies verschuldigde bijdrage in de kosten van het gemeenschappelijk orgaan.

Artikel 23, Kostenverdeling

De kosten van het gemeenschappelijk orgaan worden door de deelnemende provincies voor gelijke delen gedragen.

Artikel 24, Rekening

Het bestuur stelt jaarlijks voor 1 juli de rekening over het daaraan voorafgaande kalenderjaar vast.

Met andere woorden er is over de vorm waarop een begroting of rekening opgesteld moet worden niets specifiek vastgelegd.

Voorstel tot de volgende uitgangspunten (grotendeels conform SNN)

Bij de opstelling van de begroting 2005 zijn de waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling gehanteerd, zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording. Dit houdt onder meer in dat activa en passiva gewaardeerd zijn tegen de nominale waarde, tenzij anders vermeld. De rekenkamer stelt jaarlijks voor 1 juli een begroting voor het komende jaar op, alsmede een gewijzigde begroting voor het lopende jaar. Alle begrotingen worden volgens het baten en lasten stelsel opgesteld.

De financiële administratie, de salarisadministratie, en het treasury beleid van de rekenkamer zijn ondergebracht bij de provincie Drenthe. Dat houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven van de rekenkamer via de "kas" van de provincie Drenthe lopen.

De lasten van de rekenkamer worden exclusief BTW begroot. De rekenkamer maakt t.a.v. de BTW gebruik van de transparantiemethode voor het niet ondernemersdeel van haar activiteiten. Dat houdt in dat de rekenkamer de betaalde BTW als te compenseren BTW aan de deelnemende provincies in rekening brengt, waarna de provincies zelf de BTW als te compenseren dienen te verantwoorden. De provincie Drenthe heeft hierover overeenstemming bereikt met de Inspecteur van de Belastingdienst Noord te Groningen.

Als gevolg van het onderbrengen van de salarisadministratie bij de provincie Drenthe volgt de rekenkamer vrijwel geheel het personeelsbeleid van deze provincie. Bij het begroting van de personeelskosten is uitgegaan van de door de provincie Drenthe opgegeven salariskosten en het opslagpercentage van sociale lasten. Alle overige specifiek aanwijsbare personeelskosten zullen worden doorberekend aan de Noordelijke Rekenkamer.

De te activeren activa zullen worden gewaardeerd en afschreven volgens de uitgangspunten zoals beschreven in de Financiële verordening Drenthe en het gehanteerde rente percentage in de jaarlijkse begroting van de provincie Drenthe.

Ten aanzien van mogelijk te vormen reserves en voorzieningen zal de Financiële verordening Drenthe en de jaarlijks op te stellen Nota Reserves en voorzieningen gevolgd worden.

Bij de kostentoerekening van de werkzaamheden door het ambtenaren van de provincie Drenthe worden de directe kosten die samenhangen met de dienstverlening en het jaarlijks in de begroting van de provincie Drenthe berekende opslagpercentage op de directe personele kosten voor overhead doorberekend.

Begroting 2005 van de Noordelijke Rekenkamer

Verlies- en winstrekening

Bedragen in euro's

	Rekening 2004	Begroting 2004	Begroting 2005
--	---------------	----------------	----------------

LASTEN

Personeelskosten

Personeelskosten uitvoering			
salariskosten			329.085,48
sociale lasten			71.636,25
Personeelskosten bestuur			
salariskosten			39.202,92
sociale lasten			-
Reis- en verblijf kosten			10.000,00
Kosten vorming en opleiding			15.000,00
Totaal personeelskosten			464.924,65

Huisvestingskosten

Huur			23.500,00
Servicekosten (excl. schoonmaak)			3.570,00
Belastingen			1.200,00
Diversen			5.000,00
Totaal huisvestingskosten			33.270,00

Bureaunkosten

Toegerekende rentekosten automatisering en elektronica			3.980,50
Afschrijvingen automatisering en elektronica in 4 jaar			19.902,50
Drukkosten onderzoek			15.000,00
Overige bureaunkosten			9.000,00
Dienstverlening door provincie Drenthe			16.603,60

Totaal Bureaunkosten **64.486,60**

Kosten voorlichting en representatie **35.000,00**

Kosten inschakeling derden **100.000,00**

TOTALE LASTEN **697.681,25**

BATEN

Bijdragen

Bijdrage provincie Fryslân			232.560,42
Bijdrage provincie Drenthe			232.560,42
Bijdrage Provincie Groningen			232.560,42

TOTALE BATEN **697.681,25**

Incidentele kosten inzake meubilair (te dekken uit ruimte begroting 2005) **27.500,00**

Bijlage 6:

Samenstelling Stuurgroep Noordelijke Rekenkamer

de heer E.H.T.M. Nijpels, voorzitter

Provincie Fryslân

de heer R.J. Admiraal
de heer J. de Boer
de heer H. Oosterman

Provincie Groningen

de heer J.J. Dijkstra
de heer H.C. Moll
de heer N.R. Werkman

Provincie Drenthe

de heer L. Bomhof
de heer A. Huizing
mevr. A.H. Mulder

